

Henkilötietojen käsittelyä Rajavartiolaitoksessa koskevan lainsäädännön tarkistaminen

Asettaminen

Sisäministeriö on tänään asettanut hankkeen henkilötietojen käsittelyä Rajavartiolaitoksessa koskevan lainsäädännön tarkistamiseksi.

Toimikausi

1.11.2016–31.12.2017. Hallituksen esitys annetaan syysistuntokaudella 2017.

Tausta

Euroopan unionin yleinen tietosuoja-asetus (2016/679/EU) ja tietosuojadirektiivi (2016/680/EU) annettiin huhtikuussa 2016. Tietosuoja-asetus on henkilötietojen käsittelyä koskeva yleissäädos, joka korvaa vuoden 1995 henkilötietodirektiivin (95/46/EY). Yleinen tietosuoja-asetus on jäsenvaltioissa suoraan sovellettavaa lainsäädäntöä, ja se korvaa henkilötietolain (523/1999) siltä osin kuin henkilötietojen käsittely kuuluu asetuksen soveltamisalaan. Asetusta sovelletaan 25 päivästä toukokuuta 2018 alkaen.

Uutta tietosuojadirektiiviä sovelletaan henkilötietojen käsittelyyn rikosten ennalta estämistä, tutkimista, paljastamista tai rikoksiin liittyviä syytetoimia tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten, mukaan lukien yleiseen turvallisuuteen kohdistuvilta uhkilta suojelua ja tällaisten uhkien ehkäisyä varten. Direktiivi korvaa neuvoston puitepäätöksen 2008/977/YOS, ja se on pantava kansallisesti täytäntöön 6 päivään toukokuuta 2018 mennessä.

Yleistä tietosuoja-asetusta ja tietosuojadirektiiviä ei sovelleta henkilötietojen käsittelyyn, jota suoritetaan sellaisen toiminnan yhteydessä, joka ei kuulu unionin oikeuden soveltamisalaan. Tällaista on esimerkiksi kansalliseen turvallisuuteen liittyvä henkilötietojen käsittely.

Oikeusministeriö on asettanut työryhmän selvittämään tietosuoja-asetuksen edellyttämien kansallisten lainsäädäntötoimenpiteiden tarvetta ja valmistelemaan tarvittavat säädösmuutokset oman hallinnonalansa lainsäädäntöön (OM006:00/2016). Sisäministeriö on puolestaan asettanut työryhmän selvittämään ja valmistelemaan tietosuojadirektiivin edellyttämiä muutoksia henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annettuun lakiin (SM064:00/2015). Työryhmän asettamispäätöksessä todetaan, että muut hallinnonalat vastaavat itsenäisesti direktiivin täytäntöönpanosta omalta osaltaan. Valtiovarainministeriö on asettanut hankkeen henkilötietojen käsittelystä Tullissa annetun lain tarkistamiseksi (VM059:00/2016) ja puolustusministeriö hankkeen henkilötietojen käsittelyä puolustushallinnossa koskevan lainsäädännön muutostarpeiden selvittämiseksi (PLM006:00/2016).

Rajavartiolaitoksessa käsitellään henkilötietoja, jotka kuuluvat sekä yleisen tietosuoja-asetuksen että tietosuojadirektiivin soveltamisalaan. Rajavartiolaitoksen lakisääteisiin tehtäviin kuuluu lisäksi henkilötietojen käsittelyä, joka ei kuulu unionin oikeuden sovel-

tamisalaan. Tältä osin on ratkaistava, mitä säännöksiä henkilötietojen käsittelyyn jatkossa sovelletaan. Kyseinen sääntely on osin yhdenmukaista puolustushallinnon sääntelyn kanssa.

Eduskunnan vastauksessa EV 216/2013 vp hallituksen esitykseen laeiksi henkilötietojen käsittelystä poliisitoimissa annetun lain ja henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain sekä eräiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta eduskunta edellyttää, että hallitus käynnistää mahdollisimman pian poliisin henkilötietolain kokonaisuudistuksen ja että samassa yhteydessä tarkistetaan myös Rajavartiolaitoksen henkilötietolain säännökset. Valmistelussa tulee huomioida EU:n uusi tietosuojalainsäädäntö sekä hallintovaliokunnan mietinnöstä HaVM 26/2013 vp ilmenevät lakien rakennetta ja sisältöä koskevat huomautukset.

Huhtikuussa 2016 annettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/681 matkustajarekisteritietojen (PNR) käytöstä terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden ennalta estämistä, paljastamista ja tutkintaa sekä tällaisiin rikoksiin liittyviä syytetoimia varten (PNR-direktiivi). Direktiivissä säädetään lentoliikenteen harjoittajien velvollisuudesta toimittaa EU:n ulkopuolisten lentojen matkustajien matkustajarekisteritiedot sekä kyseisten tietojen käsittelystä ja niiden vaihtamisesta jäsenvaltioiden kesken. Direktiivi liittyy myös Rajavartiolaitoksen toimintaan. Direktiivi on pantava kansallisesti täytäntöön 25 päivään toukokuuta 2018 mennessä.

Tehtävä

Hankkeen tehtävänä on laatia hallituksen esitys henkilötietojen käsittelyä Rajavartiolaitoksessa koskevan lainsäädännön tarkistamiseksi. Hankkeessa pannaan täytäntöön Euroopan unionin tietosuojadirektiivi Rajavartiolaitoksen osalta sekä valmistellaan muut uudistuneen EU:n tietosuojalainsäädännön edellyttämät muutokset henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annettuun lakiin. Lisäksi arvioidaan lain muut muutostarpeet sekä tarkistetaan meripelastuslain henkilötietojen käsittelyä koskevat säännökset. Hanke sovitetaan yhteen muissa ministeriöissä tapahtuvan henkilötietojen käsittelyä koskevan säädösvalmistelun kanssa.

Hankkeessa otetaan huomioon edellä mainitut eduskunnan vastauksesta ja hallintovaliokunnan mietinnöstä ilmenevät rakenteelliset ja sisällölliset huomautukset.

Hankkeen yhteydessä pannaan täytäntöön PNR-direktiivi Rajavartiolaitoksen osalta sillä osin kuin sitä ei ole pantu täytäntöön muiden säädöshankkeiden yhteydessä.

Organisointi

Hankkeen vastuuvastuun valmistelijana toimii ylitarkastaja Anne Ihanus sisäministeriön rajavartiolaitos-osastolta. Säädösvalmisteluavustajana toimii Sari Mustila.

Säädösvalmistelun tueksi perustetaan työryhmä sisäministeriön rajavartiolaitos-osastolta. Työryhmän puheenjohtajana toimii ylitarkastaja Anne Ihanus. Työryhmän muut jäsenet ovat rajaturvallisuusasiantuntija Ilkka Herranen, järjestelmäasiantuntija Vesa-Mikko Jääskö, rajavartiolaitosylitarkastaja Pertti Normia, rikostarkastaja Jari Nyström ja tietoturva-päällikkö Jani Tossavainen. Työryhmän kokoonpanoa voidaan täydentää tarpeen mukaan.

Hankkeen valmistelun aikana kuullaan hankkeen kannalta keskeisiä viranomaisia ja muita toimijoita.

Kustannukset

Työ tehdään virkatyönä. Mahdolliset kustannukset maksetaan Rajavartiolaitoksen esikunnan toimintamenomomentilta 26.20.01.

Hankkeeseen käytettävä työaika kirjataan toimintaseurantakohteelle 9999 520 000.

Rajavartiolaitoksen apulaispäällikkö
Kenraalimajuri Ilkka Laitinen

Oikeudellisen osaston osastopäällikkö
Hallitusneuvos Ari-Pekka Koivisto

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Rajavartiolaitos 28.10.2016 klo 10:59. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

LIITTEET Aikataulusuunnitelma

JAKELU Työryhmän puheenjohtaja ja jäsenet

TIEDOKSI Sisäministeri Risikko
Kansliapäällikkö Nerg
Erityisavustaja Rönnholm

Rajavartiolaitoksen päällikkö
Rajavartiolaitoksen apulaispäällikkö
Rajavartiolaitoksen hallintoyksiköt
Rajavartiolaitoksen esikunnan osastot, suunnittelu- ja talousyksikkö
RVLE/viestintäpäällikkö

Sisäministeriön poliisiosasto
Sisäministeriön viestintäyksikkö
Oikeusministeriö
Valtiovarainministeriö
Puolustusministeriö
Poliisihallitus
Suojelupoliisi
Tulli
Pääesikunta
Tietosuojavaltuutetun toimisto
Maanpuolustuksen henkilökuntaliitto MPHL ry
Päällystöliitto ry
Rajaturvallisuusunioni ry
Suomen Konepäällystöliitto SKL ry
Upseeriliitto ry
JUKO ry
JHL